

Türk Dermatoloji Derneđi

Basın Bülteni

19 Ekim 2023

Ülkemizde Uyuz Vakaları Her Geçen Gün Artıyor!

İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Deri ve Zührevi Hastalıklar Anabilim Dalı ev sahipliğinde gerçekleştirdiğimiz ve bu sene 31'inci düzenlenen Ulusal Dermatoloji Kongremize katılımınız için teşekkür ederiz.

Türkiye genelinden kamu ve özel hastaneler ile üniversite hastaneleri de olmak üzere 1000'in üzerinde dermatoloğun katıldığı kongrede Türkiye'nin deri hastalıklarındaki başarı oranı, deri hastalıklarında dünyada yapılan son çalışmalar tartışılıp görüşülüyor.

Türk Dermatoloji Derneđi olarak ülkemizde her geçen gün artan uyuz hastalığıyla ilgili kamuoyunu aydınlatmak ve çözüm önerilerimizi sunmak isteriz.

Uyuz hastalığı, bilimsel adı *Sarcoptes scabiei* olan mikroskopik sekiz bacaklı akarların sebep olduğu bir enfestasyondur.

Akarların deriye bıraktığı yumurtalar ve dışkı atıkları deride bir alerjik tepkimeye, rahatsız edici bir kaşıntıya ve döküntüye neden olur.

Sıcak duş sonrası ve özellikle geceleri artan kaşıntı en büyük bulgulardandır. Kaşıntı özellikle el ve ayaklarda parmak araları, kulak arkaları, bel bölgesi ve koltuk altlarında yoğunlaşır. Deri içerisinde parazitlerin açtığı tüneller hastalık için oldukça tipiktir. Bu tünellerin ucunda küçük kabarıklıklar, su toplamaları ve kabuklanmalar görülebilir.

Uyuz Dünyada belli dönemlerde salgınlara yol açar. Yirmi yıl önce bir uyuz hastası gördüğümüzde '**uyuz halen var mıymış**' derdik ve çok şaşırırdık. O zamanlar hastalara uyuzu açıklamak için de '**sosyete uyuzu**' gibi bir şey söylenirdi. Çünkü insanlar bu durumu gerçekten kabullenmezlerdi. O zamanlar Türkiye'de yok gibi diyebileceğimiz uyuz son 5-6 yıldır ülkemizde salgın şeklinde. Bırakın artık günde bir vaka görmeyi, günde 3-5 hasta görmeye başladık. Bazı hastanelerde dermatologlara başvuran hastaların %30-40'ını uyuz oluşturduğu belirtilmektedir. Ülkemizde yapılan çalışmalarda uyuz vakalarının 2017 yılına göre 2018' yılında yaklaşık 7 kat arttığı, 2017 ile 2019 yılı karşılaştırıldığında ise 30 kat artış gösterdiği bildirilmiştir.

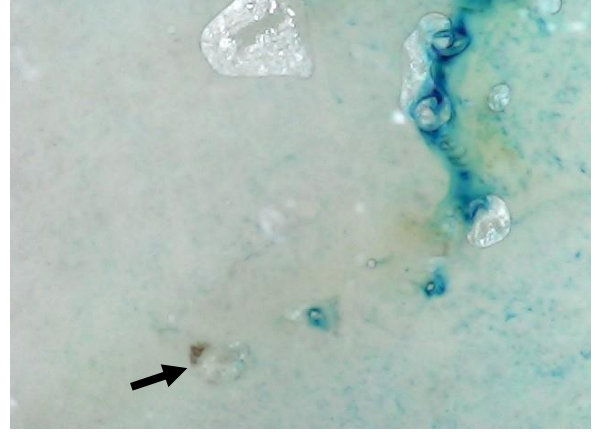
Şunu açıkça söylemek gerekir ki Türkiye'de uyuz vakaları geçen yıla göre yüzde 30 arttı. Düzensiz göçü, pandemiye, kısıtlı sürede hasta muayene etmeye çalışmayı ve ne yazık ki ülkemizdeki depremler nedeniyle insanların toplu yaşamak zorunda kalması, temizlik için gereken su ihtiyacının karşılanamaması uyuzdaki artışın nedenleri olarak sayılabilir.

Uyuz hastalığında doğru teşhisin konulması için mutlaka dermatoloji uzmanının detaylı muayenesi gereklidir. Hekim tarafından uyuz akarlarının belirtileri kontrol edildikten sonra vücutta gözlemlenen akarlar dermatoskop yöntemiyle incelenir ve yine hekim tarafından gerek görülürse bölgesel kazıma yapılabilir. Ancak ne yazık ki 5 dakikalık bir muayene süresi, teşhis için hastaya gereken vakti ayırmak için yeterli değildir. Bu da uyuz tanısı almamış ve tedavisine başlanamamış hasta demektir. Böylelikle bulaş devam etmekte daha fazla kişi uyuzdan etkilenmektedir.

Yenidoğan bebeklerin çok sayıda kişiye yakın temasının olması ve kaşıntıyı ifade edemedikleri için geç tanı alması nedeniyle bebekler önemli bir bulaş kaynağı olmaktadır. Ayrıca bebek ve küçük çocuklarda uyuz sırasında bazı bakteriyel enfeksiyonların sıklığı arttığından bu enfeksiyonlara bağlı böbrek veya kalp problemleri gelişebilir. Bu sebeple bu yaş grubunda uyuz teşhisini koymak ve uygun tedaviye başlamak hayati önem arz eder.

Uyuzu bulunan 2 aylık bebekte çok sayıda tüneller

Uyuz hastanın dermatoskopik incelemesinde tünel sonunda tespit edilen parazitin görünümü.

Uyuz hastalığı kendiliğinden iyileşmez, hastalık sadece reçeteli ilaçlarla tedavi edilebilir.

En yaygın tedavi, bir krem veya losyonun boyundan aşağıya tüm vücuda hiç boşluk kalmayacak şekilde uygulanmasıdır. Bu krem ya da losyon vücut üzerinde 8 – 14 saat bekletilir ve sonrasında yıkanılır. Hijyen koşullarına dikkat etmek ve hekimin verdiği tedaviyi sürdürmek uyuzla baş etmenin en önemli koşullarındandır.

Bu tedavi uygulanırken de hastaların banyo yapması ve giysilerinin, çarşaflarının yüksek sıcaklarda yıkanması gerekir. Toplu yaşam ortamlarında uygun banyo ortamları yok ise veya sağlanamayan hastalarda ise bazı haplar kullanılabilir. Daha önce ülkemizde uyuzda kullanılan haplar yoktu. Ancak son dönemde ülkemizde de bu ilaç bulunmakla birlikte ücretli olarak temini mümkün olmaktadır. Söz konusu ilaçların vakit kaybedilmeden SGK kapsamına alınması ve deprem bölgesi başta olmak üzere yurttaşlarımızın bu ilaçtan faydalanmasını talep ediyoruz.

Covid-19 enfeksiyonlarında hastayı izole etmek, çevresindekileri de ondan korumak ne kadar gerekliyse; uyuz tanısı almış hastayla aynı yaşam alanını paylaşan bireylerin de mutlaka tedavi olması gerekir.

Okulların açılmasıyla birlikte çocuklar da taşıyıcı haline geldiler. Ailelere bir uyarıda bulunmak isteriz: Eğer ailenizde uyuz tanısı almış bir kişi varsa mutlaka önlem alabilmeleri için okul yönetimine bildirin. Aksi halde çocuğunuz da iyileşemeyecek ve çok sayıda öğrencinin de hastalanmasıyla okulda zincirleme bir bulaşa neden olacaktır.

Böylelikle buradan bir kez daha topluma seslenmek isteriz: Tanı konulmuş bir uyuz hastalığınız varsa sadece sizin değil sizinle yaşayan herkesin verilen tedaviyi uygulaması en önemli noktadır. Aksi halde tedaviniz işe yaramayacaktır. Hem siz iyileşemeyecek hem de çevrenizdeki kişiler de uyuz hastalığına yakalanacaklardır. Hasta olduğundan şüphelenilen kişilerin kişisel malzemeleri kullanılmamalı ve direk temastan kaçınılmalıdır.

Hatay başta olmak üzere deprem bölgesinde de uyuz vakalarında büyük bir artış olduğunu söyleyebiliriz. Toplu yaşam ortamlarında hijyen önlemleri alınmadığında uyuz ve bitlenme vakalarının artacağını aylar önceden söylemiş ve uyarıda bulunmuştuk.

Bilindiđi gibi uyuz hastalarının tedavisinde bazı kremler ve karışımlar kullanılır. Bu tedavi uygulanırken de hastaların banyo yapması ve giysilerinin, çarşaflarının yüksek sıcaklarda yıkanması gerekir. Toplu yaşam ortamlarında uygun banyo ortamları yok ise veya sağlanamayan hastalarda ise bazı haplar kullanılabilir. Daha önce ülkemizde uyuzda kullanılan haplar yoktu. Ancak son dönemde ülkemizde de bu ilaç bulunmakla birlikte ücretli olarak temini mümkün olmaktadır.

Talebimiz söz konusu ilaçların vakit kaybedilmeden SGK kapsamına alınması ve deprem bölgesi başta olmak üzere yurttaşlarımızın bu ilaçtan faydalanmasıdır.

Türk Dermatoloji Derneđi

Yönetim Kurulu